

HOIVAN ARVOISET

VAIVA YHTEISKUNNAN YTIMESSÄ

HANNA-KAISA HOPPANIA · OLLI KARSIO
LENA NÄRE · ANTERO OLAKIVI · LIINA SOINTU
TIINA VAITTINEN · MINNA ZECHNER

Gaudeamus

Copyright © 2016 Tekijät & Gaudeamus Helsinki University Press

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jukka Aalto / Armadillo Graphics

KL: 37,2 • UDK: 364

ISBN 978-952-495-404-4

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2016

SISÄLLYS

ESIPUHE	7
1 MIKÄ VAIVAA?	15
Vaiva- ja hoivasuhteet politiikan ytimessä	20
Riippumattomuuden ihanne	26
Vaiva ei ole (yhtä kuin) vika	31
2 HUUTOLAISUUDESTA HOIVAKRIISIIN	39
Vaivaan vastaamisen historiaa	41
Kohti julkista vaivavastuuta	43
Vaivaan vastaamisen toimijat, muuttuvat suhteet ja vastuut	48
Vahva hyvinvointivaltio ja sen kritiikki	54
Hoivavajeesta kestävyysvajeeseen ja takaisin?	55
3 POLIITTINEN HOIVA	65
Kansallinen ja kansainvälinen hoivapolitiikka	68
Hoivayrittämisen monet kasvot	74
Naisten työstä naisyrittäjyyteen – hoivan sitkeä sukupuolittuneisuus	76
Vastuun henkilökohtaistuminen	80
Hoivan ”laadun” politisoituminen 2010-luvulla	85
4 HOIVATYÖ	96
Hoivatyö: hoivaamista vai työtä?	98
Uusi julkishallinto ratkaisuna riittämättömien resurssien ongelmaan	102
Tehokkaaksi ja köyhäksi pilkottu hoivatyö	107

Vanhusten ja työntekijöiden aktivointi ratkaisuna riittämättömien resurssien ongelmaan	111
Maahanmuuttajat ratkaisuna kaikkiin mahdollisiin ongelmiin	115
Tapaus Filippiinit	123
Suomalainen hoivatyö ja globaalit hoivaketjut	126
5 MONINAINEN HOIVA KOTONA	129
Omaishoivasta omaishoittoon	132
Perhehoito puolijulkisena hoivan muotona	139
Hoivaa (harmailta) markkinoilta	143
Häilyvät rajat, epäselvät vastuut	146
6 VANHUUS JA RAHA	150
Siivousapua omalla rahalla	152
Julkinen kotipalvelu vanhuksen toimintakyvyn heiketessä	155
Yksityiseen hoivakotiin vai kunnan vanhainkotiin?	162
7 VAIVAIKUUS MARKKINATAVARANA	169
Hoivan markkinaistaminen poliittisena päätöksenä	171
Suomalaiset vaivamarkkinat	177
8 VÄLINÄYTÖS: HOIVADYSTOPIA	184
9 HOIVAN TULEVAISUUS – VAIVA YHTEISKUNNAN YTIMESSÄ	198
Hoivapolitiikasta on unohtunut vaiva	199
Vaiva liittyy sekä ihmisoikeuksiin että talouspolitiikkaan	205
Hyvä hoiva on mahdollista	211
Vaiva on osa ihmisyyttä	217
EPILOGI	220
Viitteet	223
Lähdeluettelo	234
Hakemisto	256
Kiitokset	260
Kirjoittajat	262